

Diabetesforeningen: Ulige kostvaner er en tikkende bombe under folkesundheden

Af Ane Eggert Jackson, Politisk chef, Diabetesforeningen

DEBAT: Den stigende ulighed i sundhed hænger sammen med ulige kostvaner. Men for at vende udviklingen er det ikke nok med kampagner og gode råd – der skal afgifter til, skriver Ane Eggert Jackson fra Diabetesforeningen.

Overvægt er et stigende problem for danskerne, og flere får konstateret livsstilsrelaterede sygdomme som type 2-diabetes.

Det er sket på trods af utallige kampagner med gode råd om at skære ned på sukker og fedt og spise mere grønt og sundt, og på trods af at der aldrig har været flere sunde fødevarer på hylderne i supermarkedet.

Et paradoks? Ikke når man går bag om tallene, for så bliver det tydeligt, at de velmenende kampagner og det store udvalg af sunde fødevarer i høj grad kun når den del af befolkningen, der i forvejen lever sundt.

Stigende ulighed i sundhed

Paradokset dækker over en stigende ulighed i sundhed, og ulighed i kostvaner er en af forklaringerne.

Mens højtuddannedes børn har fået sundere kostvaner, hvor kun hvert 10. barn har usunde kostvaner, er det gået den stik modsatte vej blandt de kortuddannedes børn. Her er det nu hvert fjerde barn, der har usunde kostvaner. Det er rigtig mange danske børn.

Når man samtidig ved, at vaner hænger ved, og et usundt kostmønster som barn ofte følger med i voksenlivet, så har vi en tikkende folkesundhedsbombe, hvilket kræver handling nu.

Øget information er ikke nok

Den tidligere regering præsenterede en strategi for mad, måltider og sundhed med initiativer, der netop skal forbedre danskernes kostvaner og mindske uligheden.

Der er flere gode initiativer i gang i det regi, men det overordnede fokus i strategien er information og vidensdeling. Vil det for alvor rykke noget ved uligheden i kostvaner? Nej, mener vi i Diabetesforeningen. Der skal mere til.

Al forskning peger på, at strukturelle tiltag er nødvendige, hvis vi vil rykke ved ulighed i kostvaner og sundhed.

For nylig har en evaluering af skolefrugtordningen vist, at det især er de børn, der kommer fra lavere socioøkonomiske kår, der får glæde af skolefrugten.

I lande, der har indført og evalueret effekten af at indføre højere afgifter på sodavand, er forbruget af sodavand faldet, især blandt dem fra lavere socioøkonomiske kår, hvor forbruget oftest er størst.

Der skal handling til

Der er altså nogle ting, politikerne kan skrue på, hvis de for alvor mener, at vi skal mindske ulighed i kostvaner og sundhed.

Derfor opfordrer vi den nuværende regering og resten af Folketinget til at være mere ambitiøse på kostområdet og indføre politikker, der rykker ved uligheden i kostvaner, særligt blandt børn.

En god start ville være at genindføre sodavandsafgiften, udbrede skolefrugtordningen og generelt have et større fokus på politikker, der understøtter sunde kostvaner gennem strukturelle rammer.

Det vil være et godt skridt mod en lighedsskabende forebyggelsespolitik, så vi kan vende udviklingen og uligheden i overvægt og livsstilsrelaterede sygdomme.

Hvis politikerne for alvor ønsker at sikre en effektiv forebyggelse af overvægt og livsstilssygdomme, ikke mindst hos børnene, kræver det politisk mod til at sætte folkesundhed først.